

Svenska rovfåglar och ugglor

Filmens innehåll

Hökfåglar, falkar och ugglor finns på nästan alla kontinenter. I den här filmen ska vi lära oss om deras egenskaper, hur de ser ut och hur de jagar. Vi får också komma in i deras bon och se hur ungarna har det! Till sist tittar vi på vilka hot som finns mot våra svenska rovfåglar och ugglor, samt hur vi försöker skydda och hjälpa dem. Vi lär oss även begrepp som att *ryttla* och att *mantla*, och vad en *tomialtand* är för något.

Programmet är indelat i kapitel:

- Inledning (00:00-00:48)
- Artindelningar (00:49-01:42)
- Hökfåglar – hökartade rovfåglar (01:43-05:56)
- Falkar – falkartade rovfåglar (05:57-09:39)
- Ugglor – nattrovfåglar (09:40-13:43)
- Hot och skyddsåtgärder (13:44-SLUT)

Undervisningen ska behandla följande centrala innehåll enligt läroplan:

Biologi (mellanstadiet)

- Djurs, växters och andra organismers liv.
- Hur djur, växter och andra organismer kan identifieras, sorteras och grupperas.

Biologi (högstadiet)

- Lokala ekosystem och hur de kan undersökas utifrån ekologiska frågeställningar. Sambanden mellan populationer och tillgängliga resurser i ekosystem.
- Hur organismer identifieras, sorteras och grupperas utifrån släktskap och utveckling.

Filmfakta

Ämne: Biologi

Ålder: Från 11 år (M, H)

Speltid: 15 minuter

Svenskt tal med svensk text

Produktion: Solfilm Media

Inlärningsmål:

- Att lära sig om olika fåglar och deras kännetecken.

Svenska rovfåglar och ugglor

Innan filmen

Vad vet vi?

Vad är en rovfågel? Vilka egenskaper har de? Vilka karaktärsdrag har de? Kan ni nämna några olika rovfåglar? Finns det några likheter och skillnader mellan dem? Diskutera tillsammans i klassen.

Diskussionsfrågor

Det är viktigt att läraren/ledaren förbereder övningarna kring filmen och funderar igenom hur diskussioner och svar ska hanteras. Dela gärna upp gruppen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar. Anpassa gärna materialet och fördela eventuellt frågorna bland grupperna. Följande frågor är indelade i kapitelordning.

Inledning (00:00-00:48)

- Rovfåglar kan vi hitta på alla våra kontinenter och i många olika slags miljöer, vad beror det på?

Artindelningar (00:49-01:42)

- Vad innebär *nutida rovfåglar*?
- Det finns tre fågelgrupper inom nutida rovfåglar, vilka är de?
- Varför hör inte ugglor till rovfågelordningen? Förklara.

Hökfåglar – hökartade rovfåglar (01:43-05:56)

- Kan du nämna några fåglar som tillhör de *hökartade rovfåglarna*?
- Vilka egenskaper brukar de ha? Ge exempel.
- Vilken typ av föda äter de hökartade rovfåglarna?
- Många hökartade rovfåglar utövar sittande jakt, vad innebär det?
- Vad är *ryttla* för något?
- Vad är *mantla* för något?
- De röda gladorna har en speciell parningslek, hur går den till?
- Vad är *bostannare* för något?

Falkar – falkartade rovfåglar (05:57-09:39)

- Kan du nämna några fåglar som tillhör de *falkartade rovfåglarna*?
- Vilka egenskaper brukar de ha? Ge exempel.
- Vad är *tomialtand* för något?
- Falkartade fåglar jagar på tre olika sätt, vilka?
- Falkar bygger inga egna bon, vad gör de istället?
- Falkföräldrar gör något speciellt för att ungarna ska lära sig att flyga, vad gör de?

Ugglor – nattrovfåglar (09:40-13:43)

- Kan du nämna några ugglearter?
- Hur många ugglearter har vi i Sverige?
- Vilka egenskaper brukar ugglor ha? Ge exempel.
- Det är en uggleart som skiljer sig mycket från de andra, vilken och på vilket sätt? Förklara.
- Var brukar ugglor leva?
- Ugglor har *stereoskopiskt seende*, vad betyder det?
- Ugglor har en *vändtå*, vad är det? Vilken funktion tror du att den har? Diskutera tillsammans.
- Ugglor bygger inga egna bon, vad gör de istället?

Hot och skyddsåtgärder (13:44-SLUT)

- Det största hotet mot rovfåglar och ugglor är vi människor, varför är det så?
- *Allemansrätten* skyddar bland annat fåglar, på vilket sätt?
- Alla vilda fågelarter är *fridlysta*, vad innebär det?

Efter filmen

- Vad tyckte du om filmen?
- Har du lärt dig någonting nytt efter att ha sett filmen? Diskutera tillsammans i klassen.

Svenska rovfåglar och ugglor

Uppgifter

Fördjupning

Varje elev väljer själv en rovfågel- eller uggleart att skriva ett arbete kring. Arbetet besvarar till exempel frågor som:

- Vart lever fågeln?
- Vilka egenskaper har den?
- Vilka karaktärsdrag har den?
- Hur skiljer den sig från andra rovfåglar eller ugglor?
- Finns den här i Sverige?
- Hur många ägg lägger den?
- Hur många finns det i Sverige?
- Vilka likheter och skillnader finns det från andra arter inom samma ordning?
- Hur jagar fågeln?

Uppgifter görs enskilt eller i grupp. Eleverna presenterar sedan sitt arbete i hel- eller halvklass på valfritt sätt.

Bygg en fågelholk

Dela in klassen i grupper om fyra till fem elever. Tillsammans bygger de en fågelholk. Sätt upp fågelholkarna på skolgården eller ställ ut holkarna i skolan tillsammans med korta faktarutor. Uppgiften kan göras tillsammans med slöjden.

